

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

คณะ/หลักสูตร

คณะครุศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสนศึกษา

หมวดที่ 1 ลักษณะและข้อมูลโดยทั่วไปของรายวิชา

1. รหัสและชื่อรายวิชา

220134 พุทธภาวนา

Buddhist Meditation

2. จำนวนหน่วยกิต

3 หน่วยกิต (2-2-5)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

ค.บ.(พุทธศาสนศึกษา)

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

สุชาติ พิมพ์พันธ์

5. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ 1/2560 / นศ.ปี 2560

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

8. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

9. วันที่จัดทำรายละเอียดของรายวิชา หรือวันที่มีการปรับปรุงครั้งล่าสุด

11 เมษายน 2561

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

- (1) มีคุณธรรมจริยธรรมสำหรับครูและจริยธรรมเพื่อการพัฒนาชีวิตตามหลักคำสอนพระพุทธศาสนา คือ วิปัสสนาภาวนา
- (2) มีความเคารพในความเชื่อทางศาสนา รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- (3) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติกรรมฐาน วิปัสสนาภาวนา

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนารายวิชา

- (1) มีคุณธรรมจริยธรรมสำหรับครูและจริยธรรมเพื่อการพัฒนาชีวิตตามหลักคำสอนพระพุทธศาสนา คือ วิปัสสนาภาวนา
- (2) มีความเคารพในความเชื่อทางศาสนา รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- (3) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติกรรมฐาน วิปัสสนาภาวนา

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

หลักสมถภาวนา หลักวิปัสสนาภาวนา การฝึกปฏิบัติในสมถภาวนาและวิปัสสนาภาวนา อานาปานสติ มหาสติปัฏฐาน การประยุกต์สมถภาวนาและวิปัสสนาภาวนาใช้ในชีวิตประจำวัน การบำเพ็ญตนเพื่อประโยชน์แก่สังคมตามหลักการภาวนา ศึกษาค้นคว้าแนวปฏิบัติภาวนาในพุทธศาสนา

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	32 ชั่วโมง
สอนเสริม	ไม่มี
การฝึกปฏิบัติ	32 ชั่วโมง
การศึกษาด้วยตนเอง	80 ชั่วโมง

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์จะให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคลทางไลน์หรือเฟซบุ๊ก

หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

1.1 ด้านคุณธรรมและจริยธรรมที่ต้องพัฒนา

1.1.1 1) มีคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับครูสอนพระพุทธศาสนา กัลยาณมิตรธรรม 7 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1.2 2) มีจรรยาบรรณวิชาชีพครู ที่กำหนดโดยองค์กรวิชาชีพ คือ ครูสภา

1.1.3 3) มีความเคารพในความเชื่อทางศาสนา รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์

1.2 วิธีการสอน

1. การบรรยายภายในชั้นเรียน

2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ให้เห็นแนวโน้มของความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีผลกระทบต่อค่านิยมและวิถีการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน และการระบุปัญหาจริยธรรม โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การอภิปรายกลุ่ม การสะท้อนแนวคิด การศึกษกรณีศึกษา การวิพากษ์คุณค่าทางจริยธรรม ให้ครอบคลุมประเด็นปัญหาทางด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้งในวิชาชีพและการดำรงชีวิต

3. การจัดการศึกษานอกสถานที่ ทักษะศึกษา ศึกษาดูงานองค์กรหรือสถาบันที่มีความโดดเด่นด้านคุณธรรมจริยธรรม

1.3 วิธีการประเมินผล

1. ประเมินระหว่างเรียน โดยประเมินจากด้านเจตคติ (Attitude Domain) บุคลิกภาพด้านการแสดงออกในชั้นเรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การใช้แบบทดสอบ การเก็บข้อมูลสถิติความประพฤติ

2. ใช้แบบประเมินและแบบวัดที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจทำได้ในลักษณะ การตรวจสอบเจตคติทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งมีองค์ประกอบจากส่วนที่เป็นสภาพแวดล้อมและสถานการณ์นั้น ๆ

2. ด้านความรู้

2.1 ด้านความรู้ที่ต้องพัฒนา

2.1.1 1) มีความรู้ในด้านความรู้ทั่วไป วิชาชีพครู และวิชาด้านพระพุทธศาสนา

2.1.2 2) สามารถบูรณาการความรู้วิชาชีพครู หรือความรู้เฉพาะด้านตามสาขาวิชา เพื่อประยุกต์ใช้ และแก้ปัญหาในวิชาชีพ

2.1.3 3) สามารถบูรณาการระหว่างความรู้วิชาชีพครูกับความรู้เฉพาะด้านเพื่อการวิจัยพัฒนา และต่อยอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องได้

2.1.4 4) สามารถแสวงหาความรู้ด้านพระพุทธศาสนาที่เป็นปัจจุบัน

2.2 วิธีการสอน

2.3 วิธีการประเมินผล

1. การประเมินด้วยการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่หลากหลายวิธี เช่น การสอบเนื้อหาวิชาครู โดยใช้ข้อสอบ การนำเสนอปากเปล่า เป็นต้น

2. การประเมินผลจากกิจกรรมหรือผลงานที่เป็นการเสริมสร้างองค์ความรู้ ทั้งในห้องเรียนและการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เช่น ผลการทำรายงานการศึกษา ผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา ผลสรุปโครงการ

3. ประเมินผลจากชั่วโมงในการปฏิบัติกิจกรรมหรือบำเพ็ญประโยชน์

3. ด้านทักษะทางปัญญา

3.1 ด้านทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

3.1.1 1) สามารถคิดค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและประเมินข้อมูลสารสนเทศ และแนวคิดจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานสอนและงานครุรวมทั้งการวินิจฉัยผู้เรียน และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

3.1.2 2) สามารถคิดแก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่มีความสลับซับซ้อน เสนอทางออก และนำไปสู่การแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์

3.1.3 3) มีความเป็นผู้นำทางปัญญาในการคิดพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และมีวิสัยทัศน์

3.2 วิธีการสอน

3.3 วิธีการประเมินผล

1.การประเมินกิจกรรมที่สามารถนำมาเป็นเครื่องมือในการประเมินทักษะทางความรู้ลึก(Cognitive Domain) ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ

2. การสอบวัดความรู้ความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาโดยยกตัวอย่างกรณีศึกษาซึ่งอาจจะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงในสังคมปัจจุบัน

3.การประเมินผลที่เกิดจากการใช้กระบวนการการ แกร่งแก้ปัญหาการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์วิจารณ์ เช่น การรายงานการศึกษาคณะกรณศึกษา

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

4.1.1 1) มีความไวในการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น มีมุมมองเชิงบวก มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม

4.1.2 2) มีความเอาใจใส่ รับฟัง มีส่วนช่วยเหลือและเอื้อต่อการแก้ปัญหาความสัมพันธ์ในกลุ่มและระหว่างกลุ่มผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์

4.1.3 3) มีภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี

4.1.4 4) ความสามารถในการใช้หลักพุทธธรรมเป็นแกนในการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อสิ่งแวดล้อม บุคคลและสังคม

4.2 วิธีการสอน

1. การสอนแบบกลุ่มร่วมมือซึ่งต้องแนะนำ กฎ กติกา มารยาท บทบาท ความรับผิดชอบของแต่ละคนในการเรียนรู้ร่วมกัน
2. มอบหมายการทำงานแบบกลุ่มย่อย ที่สลับหมุนเวียนสมาชิกกลุ่มและตำแหน่งหน้าที่ในกลุ่ม
3. การฝึกปฏิบัติการจัดอบรม การศึกษาคูงานเน้นให้นักศึกษาได้ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลทั่วไป

4.3 วิธีการประเมินผล

1. การประเมินผู้เรียนในการแสดงบทบาทของการเป็นผู้นำและผู้ตามในสถานการณ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์
2. การประเมินทักษะที่แสดงออกถึงภาวะผู้นำตามสถานการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย
3. การประเมินความสามารถในการทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อน และทีมงานอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์
4. การประเมินการแสดงผลของการตระหนักถึงความรับผิดชอบในการเรียนรู้ตามประสบการณ์การเรียนรู้และความสนใจในการพัฒนาตนเองในด้านความรู้ทางศาสนาอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- 5.1.1 1) การติดตามวิเคราะห์ และนำเสนอรายงานประเด็นสำคัญด้านการศึกษาจากข่าว หนังสือพิมพ์
- 5.1.2 2) การสืบค้นและนำเสนอรายงานประเด็นสำคัญด้านการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ
- 5.1.3 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล ทั้งการพูด การฟัง และการเขียนในกลุ่มผู้เรียน ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน และบุคคลที่เกี่ยวข้องในสถานการณ์ที่ต่างกัน

5.2 วิธีการสอน

1. การมอบหมายงานที่ต้องใช้ทักษะในการวิเคราะห์เชิงคำนวณ
2. การมอบหมายงานที่ต้องมีการสืบค้นข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
3. การจัดกิจกรรมในรายวิชาให้นักศึกษาได้สืบค้นข้อมูล นำเสนอด้วยวาจา และใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประกอบ เรียงความคิดเพื่อเขียนรายงาน

5.3 วิธีการประเมินผล

1. การประเมินงานตามกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แบบสังเกต และแบบประเมินทักษะการพูด การเขียน
2. การทดสอบทักษะการฟังจากแบบทดสอบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้
3. การทดสอบการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ข้อสอบ การทำรายงานกรณีศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาวิจัย การศึกษาอิสระ

6. ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้

6.1 ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ที่ต้องพัฒนา

- 6.1.1 1) มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ที่มีรูปแบบหลากหลาย ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ รูปแบบกึ่งทางการ และรูปแบบไม่เป็นทางการ อย่างสร้างสรรค์
- 6.1.2 2) มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่หลากหลาย ทั้งผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ผู้เรียนที่มีความสามารถปานกลาง และผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างมีนวัตกรรม
- 6.1.3 3) มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ในวิชาพระพุทธศาสนาที่จะสอนอย่างบูรณาการ

6.2 วิธีการสอน

- 1 จัดการเรียนรู้ที่มีรูปแบบหลากหลาย ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ รูปแบบกึ่งทางการ และรูปแบบไม่เป็นทางการ อย่างสร้างสรรค์
- 2 จัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่หลากหลาย ทั้งผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ผู้เรียนที่มีความสามารถปานกลาง และผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างมีนวัตกรรม
- 3 จัดการเรียนรู้ในวิชาพระพุทธศาสนาที่จะสอนอย่างบูรณาการ

6.3 วิธีการประเมินผล

- 1 วัดและประเมินจากผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูก่อนปฏิบัติการสอน
- 2 วัดและประเมินจากผลการปฏิบัติการสอนเต็มเวลา
- 3 วัดและประเมินจากการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมความเป็นครู ตลอดหลักสูตร

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อที่ใช้	ผู้สอน
1	- นำรายวิชาและวิธีการเรียนรู้ บทที่ 1 บทนำ - ความหมายของพุทธภavana - หลักและวิธีการสอนภavanaในพุทธศาสนา - หลักภavanaเพื่อตนเอง - หลักภavanaเพื่อสังคม 3 1. บรรยายประกอบสื่อนำเสนอ(PowerPoint)	3	2. กำหนดกิจกรรมจิตอาสาภavanaเพื่อสังคม/บำเพ็ญประโยชน์ไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา	1. สื่อนำเสนอ (PowerPoint) 2. เอกสารประกอบการสอน	สุชาติ พิมพ์พันธ์
2	บทที่ 2 นิเวศ 5	3	1.บรรยายประกอบสื่อนำเสนอ(PowerPoint) 2. อภิปรายกลุ่ม	1.สื่อนำเสนอ (PowerPoint)	สุชาติ พิมพ์พันธ์
3	บทที่ 3 จริตหก	3	1. บรรยายประกอบสื่อนำเสนอ(PowerPoint) 2. อภิปรายกลุ่ม	1.บรรยายประกอบสื่อนำเสนอ (PowerPoint)	สุชาติ พิมพ์พันธ์
4	บทที่ 4 อนุสติสิบ	3	1. บรรยายประกอบสื่อนำเสนอ(PowerPoint)	1. สื่อนำเสนอ (PowerPoint)	สุชาติ พิมพ์พันธ์

			2. คู่มือวีดิทัศน์	2. วีดิทัศน์	
5	บทที่ 4 อนุสติสิบ	3	1. บรรยายประกอบสื่อนำเสนอ(PowerPoint) 2. คู่มือวีดิทัศน์	1. สื่อนำเสนอ(PowerPoint) 2. วีดิทัศน์	สุชาติ พิมพ์พันธ์
6	บทที่ 4 อนุสติสิบ	3	1. บรรยายประกอบสื่อนำเสนอ(PowerPoint) 2. คู่มือวีดิทัศน์	1. สื่อนำเสนอ(PowerPoint) 2. วีดิทัศน์ สุชาติ พิมพ์พันธ์	สุชาติ พิมพ์พันธ์
7	บทที่ 5 อานาปานสติสูตร	3	1. บรรยายประกอบสื่อนำเสนอ(PowerPoint) 2. ให้ทำรายงานเดี่ยว	1. บรรยายประกอบสื่อนำเสนอ(PowerPoint) 2. ให้ทำรายงานเดี่ยว 3. เอกสารประกอบการสอน สุชาติ พิมพ์พันธ์	สุชาติ พิมพ์พันธ์
8	บทที่ 5 อานาปานสติสูตร	3	1. บรรยายประกอบสื่อนำเสนอ(PowerPoint) 2. ให้ทำรายงานเดี่ยว	1. บรรยายประกอบสื่อนำเสนอ(PowerPoint) 2. เอกสารประกอบการสอน	สุชาติ พิมพ์พันธ์
9	บทที่ 6 ธรรมชาติของชีวิต	3	1. การบรรยายภายในชั้นเรียน 2. การถามตอบปัญหา	1. เอกสารประกอบการสอน สุชาติ พิมพ์พันธ์	สุชาติ พิมพ์พันธ์
10	บทที่ 7 กิเลสสี่ของมนุษย์	3	1. การบรรยายภายในชั้นเรียน 2. ถามตอบปัญหา	1. เอกสารประกอบการสอน	สุชาติ พิมพ์พันธ์
11	บทที่ 7 กิเลสสี่ของมนุษย์	3	1. การบรรยายภายในชั้นเรียน 2. ถามตอบปัญหา	เอกสารประกอบการสอน	สุชาติ พิมพ์พันธ์
12	บทที่ 8 คุณธรรมสร้างปัญญา	3	1. การบรรยายภายในชั้นเรียน	1. สื่อการสอน Power point	สุชาติ พิมพ์พันธ์

			2. ถามตอบปัญหา		
13	บทที่ 9 วิปัสสนาญาณ	3	1. บรรยายประกอบสื่อนำเสนอ(PowerPoint) 2. คู่วิดีทัศน์	1. บรรยายประกอบสื่อนำเสนอ (PowerPoint) 2. คู่วิดีทัศน์	สุชาติ พิมพ์พันธ์
14	บทที่ 9 วิปัสสนาญาณ	3	1. บรรยายประกอบสื่อนำเสนอ(PowerPoint) 2. คู่วิดีทัศน์	1. สื่อนำเสนอ (PowerPoint) 2. วีดิทัศน์	สุชาติ พิมพ์พันธ์
15	บทที่ 10 มหาสติปัฏฐานสูตร	3	1. บรรยายประกอบสื่อนำเสนอ(PowerPoint) 2. ให้ทำรายงานเดี่ยว	1. สื่อนำเสนอ (PowerPoint)	สุชาติ พิมพ์พันธ์
16	บทที่ 10 มหาสติปัฏฐานสูตร	3	1. บรรยายประกอบสื่อนำเสนอ(PowerPoint) 2. ให้ทำรายงานเดี่ยว	1. สื่อนำเสนอ (PowerPoint)	สุชาติ พิมพ์พันธ์
17	สอบปลายภาค 2	2	ทำแบบทดสอบบทที่ 5 - 8	แบบทดสอบ	สุชาติ พิมพ์พันธ์

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมิน
1	1.1, 1.3, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 5.2	สอบวัดผลปลายภาค	17	50%

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

ไม่มี

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ไม่มี

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

ไม่มี

หมวดที่ 7 การประเมินรายวิชาและกระบวนการปรับปรุง

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

ไม่มี

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ไม่มี

3. การปรับปรุงการสอน

ไม่มี

4. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์รายวิชาของนักศึกษา

ไม่มี

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

ไม่มี

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา :

สุชาติ พิมพ์พันธ์

ลงชื่อ.....วันที่รายงาน : วันที่ 20 กรกฎาคม 2560

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร :

สุชาติ พิมพ์พันธ์

ลงชื่อ.....วันที่รายงาน : วันที่ 20 กรกฎาคม 2560